

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Marie Turkové, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **H. O.**, zast. JUDr. Milanem Paláčkem, advokátem, se sídlem Národní 27, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 8. 2008, č. j. 61 Az 66/2007 – 20,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupci stěžovatele, JUDr. Milanu Paláčkovi, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4800 Kč, která mu bude vyplacena Nejvyšším správním soudem do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností brojila žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 4. 8. 2008, č. j. 61 Az 66/2007 – 20, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 6. 2007, č. j. OAM-1-470/VL-20-12-2007, jímž žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb, o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že Krajský soud v Ostravě posoudil v rozporu s platným právním řádem, a shledává vážná pochybení u všech dosavadních orgánů v řízení o udělení azylu. V doplnění kasační stížnosti prostřednictvím ustanoveného zástupce potom zejména namítá, že je sice pravdou, že při pohovoru dne 22. 6. 2007 uvedla, že Ukrajinu opustila mimo jiné proto, že měla od května 2005 problémy s mužem, s nímž krátce žila ve společné domácnosti, jenž ji bezdůvodně velmi brutálně bil, omezoval ji ve svobodném pohybu, možnostech zaměstnání a svobodném styku s dalšími lidmi, avšak z průběhu správního řízení nabyla stěžovatelka dojem, že správní orgán nemá zájem řádně objasnit všechny skutečnosti a okolnosti dotýkající se důvodů, pro něž požádala v České republice o azyl. Z obsahu spisu je zřejmé, že orgány Ukrajiny

stěžovatelce ochranu neposkytly a správní orgán si v této souvislosti nevyžádal žádné další podklady ke zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to ve smyslu, zda na Ukrajině dochází nebo nedochází k porušování lidských práv. Správní úřad se ve svém rozhodnutí soustředil pouze na to, že důvody uváděné stěžovatelkou nelze údajně právně podřadit pod důvody pro udělení azylu uvedené v ustanovení zákona o azylu. Správní orgán vůbec neproověřil její vyjádření, že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu, že je žena, tedy z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Porušení práv stěžovatelky spatřuje i v tom, že krajský soud jí nezaslal rozsudek přeložený do ukrajinského jazyka, jak to výslovně žádala. Současně je toho názoru, že krajský soud pochybil i tím, že neposoudil žalované správní rozhodnutí ve vztahu k jeho přezkoumatelnosti. Závěrem stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soud zrušil a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť je toho názoru, že jak jeho rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Z těchto důvodů navrhl žalovaný zamítnutí kasační stížnosti pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud předně posuzoval přípustnost a přijatelnost kasační stížnosti. Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Institut přijatelnosti kasační stížnosti je snahou o rovnováhu mezi dvěma zájmy: zájmem na spravedlnosti v každém jednotlivém případě a zájmem na efektivitě působení objektivního práva. Ryze formální důraz často kladený na dosažení spravedlivého výsledku řízení (ve smyslu jeho procesní bezvadnosti) ve svých důsledcích výrazně oslabuje právní jistotu a tedy i efektivitu práva. Jak k tomu opakovaně uvedl Ústavní soud (viz např. náleze ze dne 13. 11. 2001, sp. zn. Pl. ÚS 15/01, *Sbírka nálezů a usnesení*, sv. 24, str. 222-223; obdobně též náleze ze dne 6. 11. 2003, sp. zn. III. ÚS 150/03, *Sbírka nálezů a usnesení*, sv. 31, str. 149), „[...] žádný právní řád není a nemůže být z hlediska soustavy procesních prostředků k ochraně práv, jakož i z hlediska soustavy uspořádání přezkumných instancí, budován ad infinitum. Každý právní řád přináší a nutně musí přinášet i určitý počet chyb. Účelem přezkumného, resp. přezkumných řízení může být reálně takováto pochybení aproximativně minimalizovat, a nikoliv beze zbytku odstranit. Soustava přezkumných instancí je proto výsledkem poměřování na straně jedné úsilí o dosažení panství práva, na straně druhé efektivitě rozhodování a právní jistoty. Z pohledu tohoto kritéria je zavedení mimořádných

opravných prostředků, čili prodlužování řízení a prolomení principu nezměnitelnosti rozhodnutí, která již nabyla právní moci, adekvátní toliko v případě důvodů výjimečných.“

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad na hmotně-právní postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat. Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil a Nejvyšší správní soud se mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu, stěžovatelka vypověděla v řízení před žalovaným, že opustila zemi původu v říjnu roku 2006 a do ČR přicestovala na pozvání s vízem na 90 dní. Měla problémy s přítelem, s nímž žila ve společné domácnosti a tento ji bil. Dvakrát se obrátila na policii, ale ta jí nepomohla. Když se později znovu obrátila na policii, bylo jí asi po týdnu sděleno, že přítel někam odejel a oni ho nenašli. V České republice měla kamarádku a tak se rozhodla situaci řešit odjezdem do České republiky. Zde po určité době pracovala, po vypršení platnosti víza zde pobývala nelegálně a na radu známého požádala o mezinárodní ochranu, a chtěla tak svůj pobyt zde legalizovat. Důvodem k odjezdu ze země původu bylo násilí jejího přítele. Návrat na Ukrajinu úplně vylučuje. Dostala také informaci, že přítel přijede za ní do České republiky a najde si ji.

Ke všem obecným námitkám stěžovatelky odkazuje Nejvyšší správní soud na svou předchozí ustálenou judikaturu týkající se otázky legalizace pobytu v České republice. V rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 2 Azs 51/2003 - 44, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že neuvede-li cizinec žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že by byl v zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, ani že má z tohoto pronásledování odůvodněný strach, nelze mu azyl udělit, a to s poukazem na nesplnění podmínek v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. V posuzované věci je na první pohled zřejmé, že stěžovatelka ve své zemi původu nebyla pronásledována za uplatňování politických práv a svobod ani neměla z takového pronásledování důvodný strach, a proto nemohla splnit podmínky pro získání azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud uvádí, že námitky stran nedostatečně zjištěného skutkového stavu nemají nejen oporu ve spisu, ale jeví se bezpředmětné i s ohledem na to, že žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud pro podporu svých tvrzení odkazuje i na dosavadní judikaturu, kde např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2005, č. j. 4 Azs 300/2004, mj. vyplývá, že *byla-li žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná, nemohou před soudem obstát námitky nesprávného posouzení skutkového stavu věci vztahující se k důvodům udělení azylu*. Obdobně lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 6/2003 - 38 (č. 42/2003 Sb. NSS), podle něhož „*jestliže cizinec v řízení o udělení azylu vůbec netvrdil, že je pronásledován či diskriminován ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, není posouzení politické situace a stavu dodržování lidských práv ve státě, jehož občanství cizinec má, nezbytné*“ (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2006, č. j. 4 Azs 151/2005 - 86, publ. na www.nssoud.cz). Pokud jde o definici **sociální** skupiny, jejíž členové mohou mít odůvodněný strach z pronásledování z azylově relevantních důvodů, pak je třeba opět odkázat na judikaturu zdejšího soudu – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 - 49, publ. pod č. 401/2004 Sb.

NSS, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004 - 60, publ. pod č. 364/2004 Sb. NSS. Znak **sociální** skupiny, tak, jak byly vymezeny judikaturou, „skupina“ žen nenaplnuje. Dále Nejvyšší správní soud poukazuje na judikaturu týkající se snahy legalizovat pobyt v ČR prostřednictvím žádosti o azyl (např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, dále rozsudek ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, a konečně rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, přístupné na www.nssoud.cz). Samotná snaha po legalizaci pobytu žadatele neodůvodňuje splnění podmínek pro udělení azylu podle ustanovení § 12 o azylu. Žalovaný tuto otázku ve svém rozhodnutí ani neposuzoval, neboť stěžovatelka neuvedla žádné důvody, pro něž by jí mohl být udělen azyl podle § 12 zákona o azylu, a žádost stěžovatelky byla zamítnuta v souladu s ustanovením § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu jako zjevně nedůvodná.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že krajský soud pochybil tím, že jí nezaslal napadený rozsudek v překladu do ukrajinského jazyka, ač o to žádala, k té Nejvyšší správní soud především uvádí, že takový výslovný požadavek ze spisu nezjistil. Nicméně i pro případ, že by tento požadavek uplatněn byl, jeho nezohlednění by bylo možno považovat toliko za vadu, která nemohla mít a také neměla vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatelka sama žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud shledal z uvedených kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, JUDr. Milan Paláček, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 8 v návaznosti na § 120 s. ř. s. uvedenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 4800 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [a 2100 Kč - § 11 odst. 1 písm. b), § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (a 300 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu